



DIE ANFÄNGE DES POLNISCHEN STAATES
POCZĄTKI PAŃSTWA POLSKIEGO



MIESCHKO I
UND SEIN SOHN
BOLESLAUS
DER TAPFERE

O MIESZKU I
I JEGO SYNU
BOLESŁAWIE
CHROBRYM

angliedern, gliederte
an, h. angegliedert
der Anhänger, -s, -
ansässig
das Aufgebot ausrufen,
rief aus, h. ausgerufen
beisetzen, setzte bei,
h. beigesetzt
die Bekehrung, -, -en
beraten, beriet, h.
h. beraten
der Bericht, -s, -e
sich beugen, beugte
sich, h. sich gebeugt
Beziehungen unterhal-
ten, unterhielt, h. unter-
halten
das Bündnis, -ses, -se
das Christentum
annehmen, nahm an,
h. angenommen

der Chronist, -en, -en
ehelichen, ehelichte,
h. geehelicht

Ehrerbietung erweisen,
erwies, h. erwiesen
einen, einte, h. geeint
der Einfluß, -sses,
-üsse
einführen, führte ein,
h. eingeführt
im Einvernehmen mit
einwilligen, willigte,
ein, h. eingewilligt
erobern, eroberte,
h. erobert
sich erstrecken, er-
streckte sich, h. sich
erstreckt
das Erzbistum, -s,
-ümer
feindlich gesinnt
der Feldzug, -s, -üge
den Friedenspakt
schließen, schloß,
h. geschlossen

das Gebiet, -s, -e
das Gehöft, -s, -e
geistig
der Gesandte, -n, -n
das Geschlecht, -s, -er
gnadenreich
der Grenzpfahl,
-s, -ähle
der Gott, -es, Götter
großzügig
der Heide, -n, -n
zum Heiligen erklären,
erklärte, h. erklärt
aus dem Hinterhalt
überfallen, überfiel
h. überfallen
des Hofes verweisen,
verwies, h. verwiesen
irreführen, führte irre,
h. irregeführt
das Kaisertum, -s,
-ümer
sich krönen, lassen,

przylączyć
- zwolennik
- osiadły
- rozesłać wici
- pochować
- nawracanie
- obradować
- relacja
- podporządkować się
- utrzymywać stosunki
- przymierze
- przyjąć chrześcijań-
stwo
- kronikarz
- wstąpić w związki
małżeńskie
- okazać szacunek
- zjednoczyć
- wpływ
- wprowadzić
- w porozumieniu z
- zgodzić się
- zdobyć
- rozciągać się
- arcybiskupstwo
- nieprzyjazny
- wyprawa wojenna
- zawrzeć układ poko-
jowy
- obszar, ziemia
- zagroda
- umysłowe
- posel
- ród
- laskawy
- pał graniczny
- bóstwo
- hojnie
- poganin
- uznać za świętego
- napaść z zasadzki
- odprowadzić z dworu
- zmylić
- cesarstwo

liess sich krönen, h. sich
krönen lassen
die Kunde, -, -n
das Lager aufschlagen,
schlug auf, h.
aufgeschlagen
der Landstrich, -es, -e
mit dem Leben
davonkommen, kam
davon, i. davonge-
kommen
zu Lebzeiten
der Leichnam, -s, -e
loskaufen, kaufte los,
h. losgekauft
die Machtbefugnis,
-, -se
den Märtyrertod
erleiden, erlitt,
h. erlitten
der Mönch, -es, -e
der Nachfolger, -s, -
der Pilger, -s, -
die Quelle, -, -n
rammen, rammte
h. gerammt
reichen, reichte,
h. gereicht
für die Reise rüsten,
rüstete, h. gerüstet
die Rückgewinnung,
-, bez l. mn.
der Schatzmeister, -s, -
die Spur, -, -en
der Stamm, -es,
Stämme
stattfinden, fand statt,
h. stattgefunden
sich taufen lassen,
ließ sich t., h. sich
taufen lassen
den Tribut entrichten,
entrichtete
h. entrichtet
unbeschränkt
sich nicht unterkriegen
lassen
ohne Unterlaß
unterwerfen, unterwarf,
h. unterworfen

verbündet
sich um etwas
verdient machen
die Verfügung, -, -en
sich vergnügen,
vergnügte sich, h. sich
vergnügt
das Verhältnis,
-ses, -se
zu verhindern suchen,
suchte zu v., h. zu
v. gesucht
das Vorbild, -s, -er
der Vorwand,
-s, -ände
währen, wahrte,
h. gewährt
weißen, weihte,
h. geweiht
das Zeitalter, -s, -
zeitgenössisch

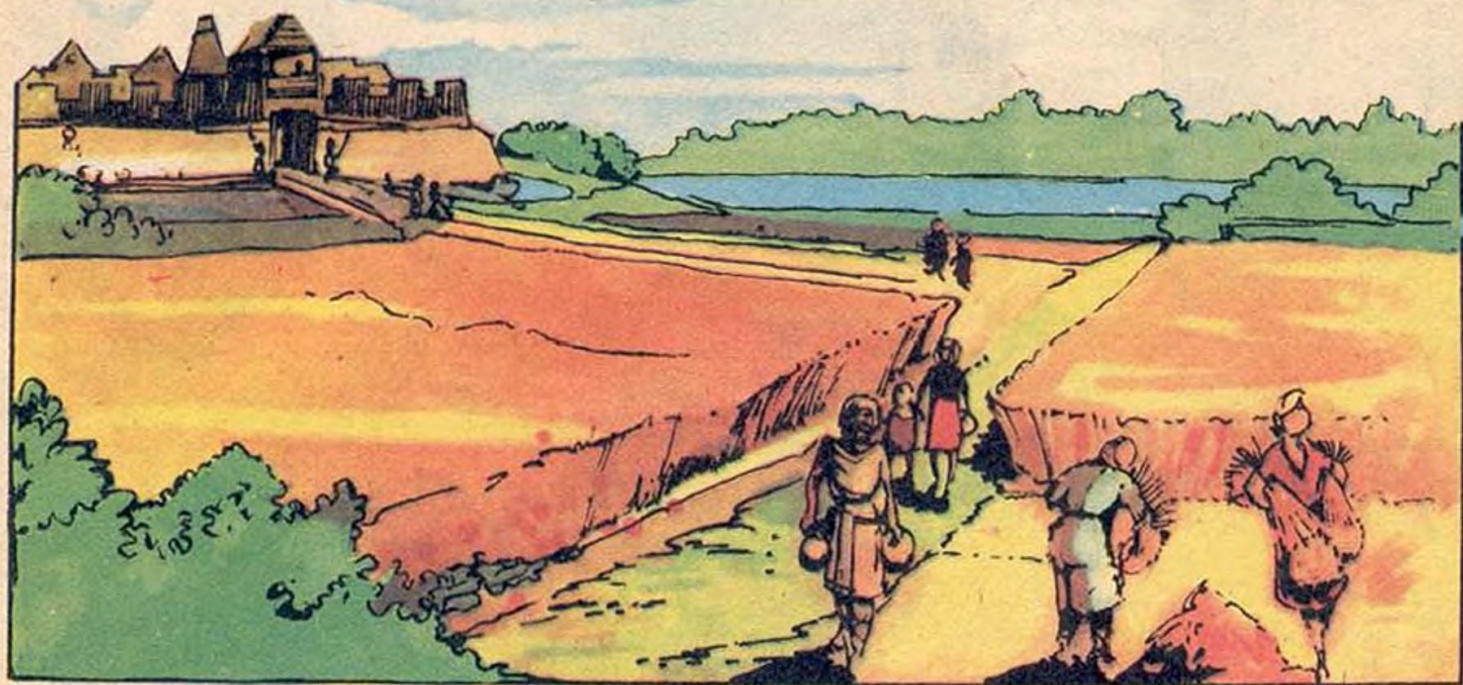
- koronować się
- wieść
- rozbić obózowisko
- kraina
- ująć z życiem
- za życia
- zwłoki
- wykupić
- zakres władzy
- zginąć śmiercią
męczeńską
- zakonnik
- następca
- pielgrzym
- źródło
- wbić (pał)
- rozciągać się
- szykować do drogi
- odzyskanie
- skarbnik
- ślad
- plemię
- odbyć się
- przyjąć chrzest
- płacić daninę
- nieograniczony
- nie dać się
- stale
- podporządkować
sobie
- sprzymierzony
- zasłużyć się
- postanowienie
- weselić się
- stosunek
- usiłować przeszkodzić
- wzór
- pretekst
- trwać
- poświęcić
- okres
- współczesny

**MIESCHKO I
UND SEIN SOHN
BOLESLAUS
DER TAPFERE**

O MIESZKU I
I JEGO SYNU
BOLESŁAWIE
CHROBRYM

IN DER ZWEITEN HÄLFTE DES 10. JAHRHUNDERTS
LEBTE IN DEN POLNISCHEN LÄNDERN
SLAWISCHE STÄMME. SIE WAREN HEIDEN
UND GLAUBTEN AN GÖTZEN. ZU JENEN
ZEITEN REGIERTE MIESCHKO. SEINE RESIDENZ
BEFAND SICH IN GNIEZNO, INMITTEN EINES
SCHÖNEN UND FRUCHTBAREN LANDSTRICHES.

W DRUGIEJ POŁOWIE X WIEKU NA
ZIEMIACH POLSKICH ŻYŁY PLEMIONA
SŁOWIAŃSKIE. BYLI TO POGANIE - WIERZYLI
W BOSTWA. RZĄDZIŁ NIMI MIESZKO.
DWÓR MIESZKA STAŁ W GNIEZNE,
POŚRÓD ZIEMI PIĘKNEJ I ŻYZNEJ.



ICH ERWARTE
EURE BERICHTE...

CZEKAM NA WA-
SZE RELACJE.

AM HOFE NA DWORZE
MIESCHKOS... MIESZKA.

KURVAJIT 29A



HERRSCHT AN DER WESTLICHEN GRENZE
FRIEDEN, ODER GREIFEN UNS DIE LUTIZEN
IMMERFORT AN?

CZY NA ZACHODNIEJ GRANICY SPOKÓJ,
CZY TEŻ WIELETOWIE NAS WCIAŻ
NAPADAJĄ?

WIR KÄMPFEN OHNE UNTERLAß
MIT IHNEN. LÄNGS DER GANZEN
WESTLICHEN GRENZE HERRSCHT UNRUHE.

STALE TOCZYMY Z NIMI BITWY.
NIEPOKÓJ PANUJE NA CAŁEJ
ZACHODNIEJ GRANICY.



AUCH BEI UNS FINDEN SICH IHRE
ANHÄNGER UND ZWAR BEI DENEN,
MEIN FÜRST, DIE MIT DEINER
MACHTVOLLEN STELLUNG UNZUFRIE-
DEN SIND.

A I U NAS MAJĄ SWOICH
ZWOLENNIKÓW. TO CI, KTÓRYM
NIE W SMAK TWOJA SIŁA,
KSIAŻE.

SIE SIND MIT DEN
TSCHECHEN VERBÜNDET.

SOJUSZ Z CZECHA-
MI ICH ŁĄCZY.

JENSEITS DER LUTIZEN
SIND DIE LÄNDER DER
DEUTSCHEN, MIT DENEN
WIR SCHON GEKÄMPFT
HABEN.

ZA WIELETAMI SĄ ZIEMIE
NIEMCÓW, Z KTÓRYMI JUŻ
NIERAZ WALCZYLIŚMY.



DIE LUTIZEN SIND STARK.

WIELETOWIE SĄ
SIŁNI.

ABER UNSER VOLK
IST HEIDNISCH, DIE
DEUTSCHEN JEDOCH
SIND CHRISTEN.

ALE NASZ NARÓD
POGAŃSKI, A NIEMCY
TO CHRZEŚCIJANIE.



FRAUEN TRETEN IN DEN SAAL:
DIE GATTINNEN MIESCHKOS UND DER
ANDEREN ANWESENDE; SIE DÜRFEN JETZT
NACH DEM GASTMAHL AN DER ALLGEMEINEN
LUSTBARKEIT TEILNEHMEN.

DO KOMNATY WESZY KOBIECY - ŻONY
MIESZKA I INNYCH BIESIADNIKÓW, KTÓRE
TERAZ, PO UCZCIE, DOPUSZCZONE ZOSTANĄ
DO WSPÓLNEJ ZABAWY.

SCHLUB MIT DEN REDEN
DER MÄNNER! VERGNÜGEN
WIR UNS!

DOSĆ MĘSKICH ROZ-
MÓW. CZAS NA ZABAWĘ!



MEINE FRAUEN SIND WOHLGESTALTET...
DORODNE MAM ŻONY...



DIE DEUTSCHEN HABEN DEN NEUEN
GLAUBEN ANGENOMMEN - JETZT
DARF JEDER MANN NUR EINE
EINZIGE EHEFRAU HABEN.

NIEMCY PRZYJĘLI NOWĄ WIARĘ
I TERAZ MOGĄ
TYLKO PO JEDNE
ŻONIE.

ES STEHT NICHT AN, AUSSCHLIEß-
LICH AN DAS EIGENE GLÜCK
ZU DENKEN...

O WŁASNYCH UCIECHACH
JEDYNIĘ MYŚLEĆ SIĘ
NIE GODZI...



ALLE VERGNÜGTEN SICH, NUR MIESCHKO
WAR VOLLER SORGEN...

WSZYSCY SIĘ WESELILI, TYLKO MIESZKO
BYŁ ZAFRASOWANY...

DAS HEIDNISCHES VOLK IST AN SEINE
STAMMESFREIHEITEN GEWÖHNT, ES WILL
DIE MACHT DES FÜRSTEN NICHT
ANERKENNEN.

POGAŃSKA LUDNOŚĆ PRZYWIAZANA
DO PLEMIENNEJ SWOBODY NIE CHCE
UZNAĆ WŁADZY KSIĘCIA.

DIE CHRISTLICHEN VÖLKER-
DIE DEUTSCHEN, DIE TSCHECHEN-
NEHMEN DAS CHRISTENTUM VON ROM AN.
IHRE LÄNDER SIND JETZT GUT ORGANISIERT,
DENN SIE HABEN DIE ALTEN KULTUR-
STAATEN ZUM VORBILD GENOMMEN...

NIEMCY PATRZĄ NA NAS, POGAN,
Z GÓRY I POD PRETEKSTEM
NAWRACANIA NA WIARĘ MOGĄ
NAS KIEDYŚ PODBIĆ.

DIE DEUTSCHEN VERACHTEN
UNS HEIDEN, SIE KÖNNEN UNS
IN ZUKUNFT- UNTER DEM
VORWAND DER BEKEHRUNG
ZUM NEUEN GLAUBEN-
UNTERWERFEN.

LUDY CHRZEŚCJAŃSKIE-
NIEMCY, CZESI-PRZYJMĄ
CHRZEST Z RZYMU. DOBRZE
ZORGANIZOWALI PAŃSTWO,
WZORUJĄC SIĘ NA STA-
ROŻYTNEJ KULTURZE.



DIE GÄSTE VERLASSEN DEN SAAL...

GOŚCIE ZACZĘLI SIĘ ROZCHODZIĆ...



MIESCHKO ENTLÄßt SEINE
FRAUEN IN DIE KEMENATEN...

MIESZKO ODPRAWIA
ŻONY DO KOMNAT...

GEHT SCHLAFEN,
ICH MUß NOCH BERATEN.

IDŹCIE JUŻ SPĄĆ,
JA JESZCZE RA-
DZIĆ MUSZĘ.



RUFE DIE HOFLEUTE
ZUR BERATUNG HERBEI!

WOŁAJ DWORSKICH
NA NARADĘ!



DER FÜRST BITTET
EUCH ZU SICH.

KSIAŻĘ PROSI
WAS DO SIEBIE.



ICH HABE BESCHLOSSEN, DAS CHRISTENTUM VON DEN TSCHECHEN ANZUNEHMEN.
SO WIRD DER STAAT GEFESTIGT, UND ICH WERDE VON DEN DEUTSCHEN HERR-
SCHERN UNABHÄNGIG... ICH WILL BOLESLAUS I. IN DER TSCHECHEI BE-
SUCHEN. MORGEN MACHEN WIR UNS AUF DEN WEG.

POSTANOWIŁEM PRZYJĄĆ CHRZESCIJAŃ-
STWO OD CZECHÓW. TO WZMOCNI
PAŃSTWO I UNIEZALEŻNI MNIE
OD WŁADZY NIEMIEC... CHCĘ ODWIEDZIĆ
BOLESŁAWA I W CZECHACH. WYRU-
SZYMY JUŻ JUTRO.

IN MIESCHKOS BURG WERDEN DIE PFERDE FÜR DIE
REISE GERÜSTET. GESCHENKE FÜR DEN TSCHECHISCHEN
FÜRSTEN WERDEN AUF WAGEN VERLADEN...

W GRODZIE MIESZKA SZYKOWANO KONIE
DO DROGI. PODARKI DLA KSIĘCIA CZESKIE-
GO ŁADOWANO NA WOZY...

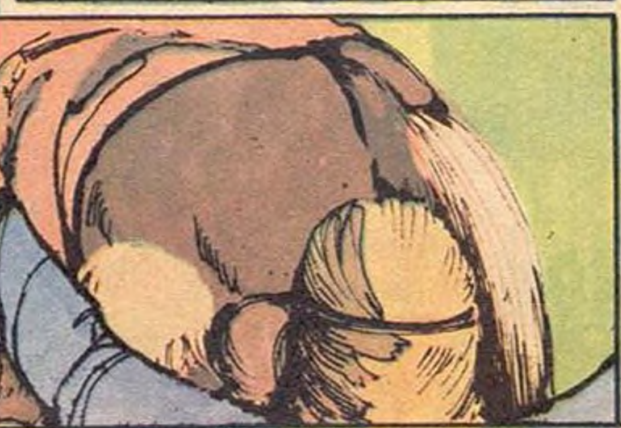
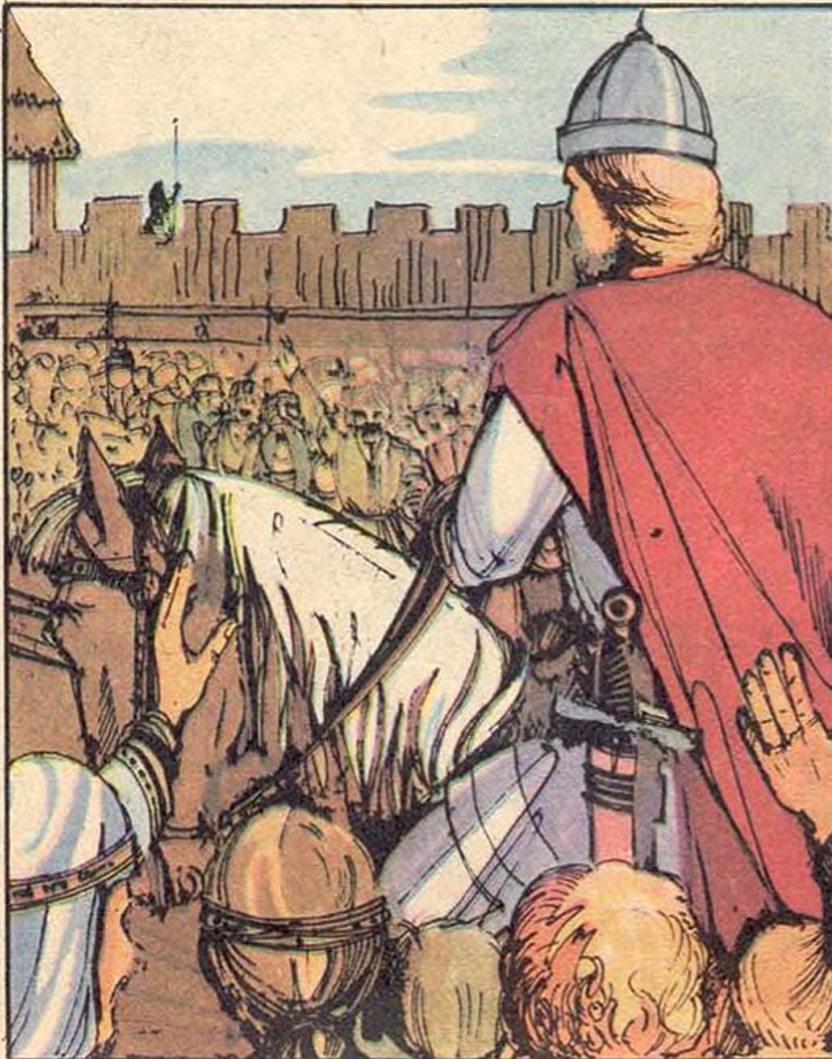


AM NÄCHSTEN
TAGE...

NASTĘPNEGO
DNIA...



AUFS PFERD! LOS!
NA KON! RUSZAMY!



AM TAGE
REISTEN
SIE...

JECHALI
DNIEM...



FÜR DIE NACHT
SCHLUGEN SIE EIN
LAGER AUF.

NA NOC ROZBIJALI
OBOZOWISKO.



AUF DEM WEGE TRATEN SIE IN GEHÖFTE EIN,
WO DIE BAUERN DEN FÜRSTEN BEGRÜßTEN
UND SEINE HOFLEUTE GASTLICH MIT SPEISE
UND MET BEWIRTETEN.

PO DRODZE WSTĘPOWALI DO GRÓDKÓW,
GDZIE GOSPODARZE WITALI KSIĘCIA,
A DWÓR JEGO PODEJMOWALI GOSCIENNIE,
JADKO I MIOD NA STOŁY PODAJĄC.



WOHIN REIST IHR?

DOKĄD PODAJĄCIE?

IN DIE TSCHECHEI, AN DEN
HOF VON BOLESLAUS.

DO CZECH JEDZIEMY,
NA DWÓR BOLESŁAWA.

NACH LÄNGERER FAHRT ERREICHEN SIE
DAS LAND DER TSCHECHEN. ÜBERALL
WAREN SPUREN DER UNLÄNGST
STATTGEFUNDENEN BEKEHRUNG ZU SEHEN...

PO KILKU DNIACH PODRÓŻY DOTARLI
NA ZIEMIĘ CZECHÓW. WSZĘDZIE WIDOCZ-
NE BYŁY ŚLADY NIEDAWNÉGO
NAWRACANIA NA WIARĘ...

BOLESŁAUS HAT DEN NEUEN GLAUBEN
MIT DEM SCHWERT EINGEFÜHRT.

BOLESŁAW NOWĄ WIARĘ MIECZEM
WPROWADZAŁ.

ABER DER STAAT DER TSCHECHEN
IST GEFESTIGT WORDEN.

ALE PAŃSTWO CZECHÓW
WZMOCNIŁO SIĘ.

MEIN FÜRST, DORT SEHEN WIR SCHON PRAG.

DOJEŹDŻAMY DO PRAGI, KSIAŻĘ.

SCHÖNE FRAUEN GIBT ES HIER!

NIEMIASTY A TU URODZIWE





SEI GEGRÜßT, MEIN NACHBAR
AUS DEM NORDEN!

WITAJ SĄSIEDZIE Z PÓŁNOCY!

NIMM, MEIN FÜRST, DIE GESCHENKE
MEINES LANDES ENTGEGEN!

PRZYJMIJ, KSIĄŻE, DARY MOJEJ ZIEMI.



DAS IST MEINE TOCHTER
DOBRAWA.

TO CÓRKA MOJA, DOBRAWA.

EIN SCHÖNES FRÄULEIN!

URODZIWA PANNA!



ICH DANKE DIR, MEIN
HULDVOLLER HERR.

DZIĘKUJĘ CI, MIŁOŚ-
CIWY PANIE.

DAS IST FÜR DICH.

TO DLA CIEBIE.

DER BESUCH HAT EINEN GUTEN ANFANG
GENOMMEN. MEINE TOCHTER GEFÄLLT DEM
GAST. EIN BÜNDNIS MIT HILFE EINER
HEIRAT WÄRE NICHT ZU VERACHTEN.

GOŚCINA DOBRZE SIĘ ZACZYNA.
GORKA MOJA GOŚCIOWI W OKO
WPADŁA. SOJUSZ PRZEZ MAŁŻEŃSTWO
TO BYŁABY DOBRA RZECZ.

EVER GLAUBEN GESTATTET, EINIGE FRAUEN
ZU HABEN. ABER ICH BIN CHRISTIN, UND BEI
UNS DARF EIN MANN NUR EINE EINZIGE
FRAU EHELICHEN.

WASZA WIARA, PANIE, POZWALA NA KILKA
ŻON. A JA JESTEM
CHRZEŚCIJANKĄ. I U
NAS MĘŻCZYŻNA
MOŻE MIEĆ TYLKO
JEDNĄ NIEWIAS-
TĘ.



WENN SIE DIR GLEICHT, GENÜGT BESTIMMT
DIESE EINE.

JESLI TAKA, JAK TY - TO JEDNA WYSTARCZY.

IS DIESEM FALLE WERDE
ICH IN DEIN LAND ZIEHEN
UND DEINE FRAU SEIN.

W TAKIM RAZIE POJADE,
DO TWOJEGO KRAJU
I BĘDĘ CI ŻONA.

ICH WERDE MEINE FRAUEN DES
HOFES VERWEISEN, WENN DU
EINWILLIGST, MEINE GATTIN ZU
WERDEN.

ODPRAWIĘ SWOJE ŻONY ZE DWORU
JESLI ZGODZISZ SIĘ ZOSTAĆ MOJĄ
ŻONĄ.

VATER, DER POLNISCHE FÜRST GEFÄLLT MIR.
ICH WILL SEINE FRAU WERDEN.

POLSKI KSIĄŻE MI SIĘ PODOBA, OJCZE
CHCĘ ZOSTAĆ JEGO ŻONĄ.

EINIGE WOCHEN LANG BLIEB MIESCHKO
BEI BOLESLAUS ZU GASTE...

SPIESZKO BYŁ GOŚCIEM BOLESŁAWA PRZES
KILKA TYGODNI...

DEIN STAAT IST STARK UND
DEINE FÜRSTEN BEUGEN
SICH DEINER MACHT.

TWOJE PAŃSTWO JEST SILNE
I KSIĄŻĘTA PODPORZĄDKOWALI
SIĘ TWOJEJ WŁADZY.

ICH HABE DAS
CHRISTENTUM BEI MIR
EINGEFÜHRT, UM MEINE
MACHT ZU FESTIGEN.

WPROWADZIŁEM U SIEBIE
CHRZESCIJAŃSTWO, ABY
UMOCNIĆ MOJĄ WŁADZĘ.

ICH GEDENKE EBENSO
ZU HANDELN. DESWEGEN
BIN ICH HIER. GIB MIR
DEINE TOCHTER ZUR FRAU
UND SCHICKE MIR MISSIO-
NARE.

CHCĘ POSTĄPIĆ TAK SAMO.
DLATEGO TU JESTEM. DAJ MI
TWOJĄ CORKĘ ZA ŻONĘ
I PRZYSŁIJ MI MISJONARZY.

MIESCHKO KEHRTE NACH HAUSE ZURÜCK,
UND MIT IHM ZOG SEINE JUNGE FRAU,
DIE CHRISTIN.

MIESZKO WRACAŁ DO SIEBIE, A WRAZ
Z NIM - JEGO MŁODA ŻONA,
CHRZEŚCIJANKA.

FÜRCHTEST DU DICH NICHT,
SO WEIT VOM VATERHAUS
ZU ZIEHEN?

DEINE GEGEN-
WART VERLEIHT
MIR KRAFT.

NIE BOISZ SIĘ, PANI, OD DOMU
RÓDZINNEGO TAK DALEKO
ODJEŹDZAĆ?

TWOJA
OBECNOŚĆ
DODAJE
MI SIŁ.

IN GNIEZNO WURDE MIESCHKO
VON ALLEN ERWARTET.

W GNIEŹNIE WSZYSCY CZEKALI
NA MIESZKA.

WIR BEGRÜßEN DICH, UNSEREN FÜRSTEN, UND DEINE NEUE GATTIN!
WITAMY CIĘ, KSIĄŻĘ, I TWOJĄ NOWĄ ŻONĘ!

IHR MÜßT IN EURE VATERHÄUSER ZURÜCKKEHREN. VON JETZT AN WERDE ICH NUR EINE
EINZIGE GATTIN HABEN. DER SCHATZMEISTER SOLL EUCH REICH BESCHENKEN.

MUSICIE WRACAĆ DO SWOICH DOMÓW. TERAZ BĘDĘ MIAŁ TYLKO JEDNĄ ŻONĘ.
A WAS NIECH SKARBNIK SUTO OBDARUJE.



MIESCHKO BERIEF DEN RAT EIN... **MIESZKO ZWOŁAŁ RADĘ...**

IM EINVERNEHMEN MIT BOLESLAUS FÜHRE ICH BEI
UNS DAS CHRISTENTUM EIN. IN KÜRZE KOMMEN
MISSIONARE AUS DER TSCHECHEI ZU UNS.

W POROZUMIENIU Z BOLESŁAWEM WPROWADZĘ
CHRZEŚCJAŃSTWO U NAS. WKRÓTCE PRZYJADĄ
Z CZECH MISJONARZE.

DIE CHRISTLICHEN MÖNCHE
SENDEN WIR UNTER DAS
VOLK! SIE SOLLEN ES ZUM
NEUEN GLAUBEN BEKEHREN!

**MNICHÓW CHRZEŚCJAŃSKICH
POŚLEMY MIĘDZY LUD! NIECH
NAWRACAJĄ NA NOWĄ WIARĘ!**



MIT DEM VOLK DARF NICHT MIT
ÜBERMACHT UND SCHWERT GEKÄMPFT
WERDEN.

**PRZEMOCĄ I MIECZEM NIE NALEŻY
Z LUDEM WOJOWAĆ.**

ALLES ZUM WOHLFART DES STAATES,
ZU SEINER ERSTÄRKUNG!

**WSZYSTKO DLA DOBRA PAŃSTWA,
DLA JEGO SIŁY!**

WIR LASSEN UNS GEMEINSAM MIT DIR TAUFEN.

MY RAZEM Z TOBĄ CHRZYST PRZYJMIEMY.

BEREITET ALLES ZUR FEIER DER
TAUFE VOR.

**PRZYGOTUJCIE WSZYSTKO DO
UROCZYSTOŚCI CHRZTU.**

DEIN BEFEHL WIRD AUSGEFÜHRT, MEIN
FÜRST.

STANIE SIĘ JAK KAŻESZ, KSIĄŻE.

ES IST DAS JAHR 966.

VON ALLEN SEITEN TREFFEN GÄSTE
EIN, UM ZUGEGEN ZU SEIN, WENN
MIESCHKO, DER MÄCHTIGE FÜRST DER
POLEN, DAS CHRISTENTUM ANNEHMEN
WIRD. IN GNEZNO ERWARTET SIE
BISCHOF JORDAN...

Rok 966.

ZEWSZĄD PRZYBYWALI GOŚCIE NA
UROCZYSTOŚĆ PRZYJĘCIA CHRZTU PRZES
MOŻNEGO KSIĘCIA POLAN - MIESZKA.
W GNEZNO OCZEKIWAŁ ICH BISKUP
JORDAN.





NUN STEHT MIR DIESELBE MACHT ZU WIE
DEN ANDEREN CHRISTLICHEN FÜRSTEN.

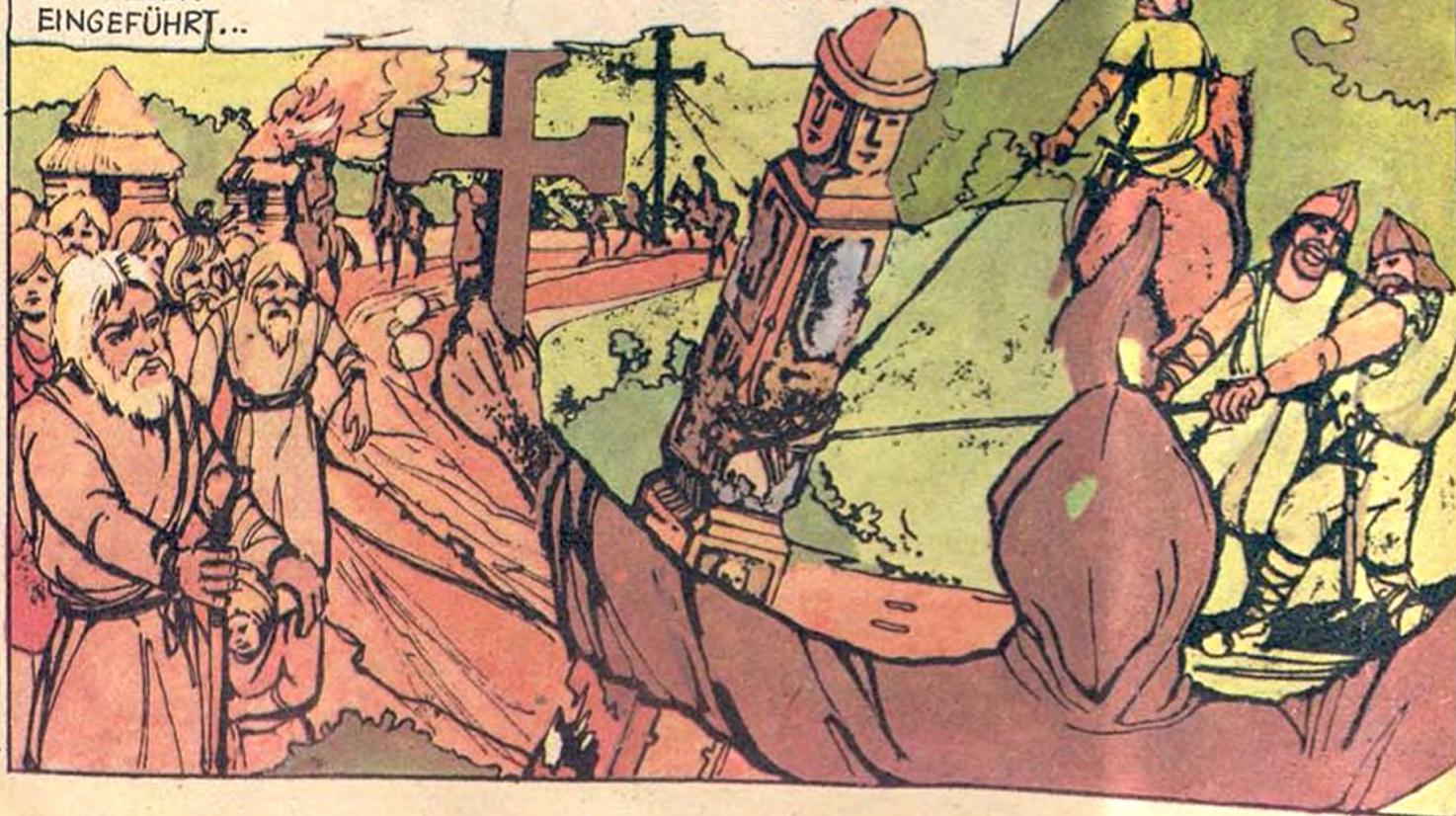
TERAZ MAM TAKĄ SAMĄ WŁADZĘ JAK INNI
CHRZESCIJANSKY KSIĄDZA.

UND DAS BÜNDNIS MIT MEINEM
VATER STÄRKT DEINEN STAAT.

A SOJUSZ Z MOIM OJCEM WZMACNIA
TWOJE PAŃSTWO.

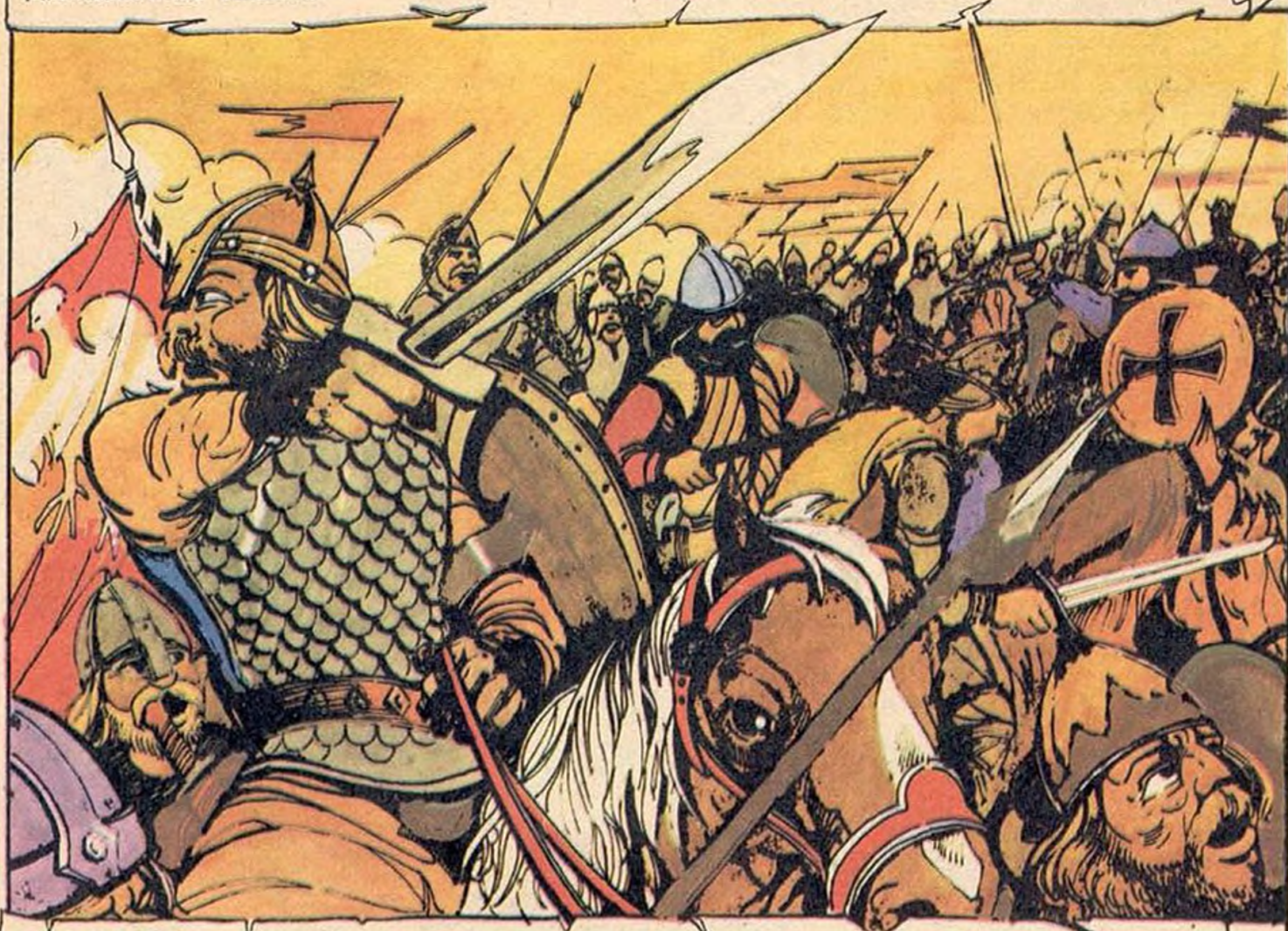
DAS VOLK WOLLTE DEM GLAUBEN
SEINER VÄTER NICHT ENTSAGEN,
SO WURDE DAS CHRISTENTUM
MIT FEUER UND SCHWERT
EINGEFÜHRT...

LUD NIE CHCIAŁ SIĘ WYRZEC
WIARY OJCÓW, WIĘC CHRZEŚ-
CIJAŃSTWO WPROWADZANO
MIECZEM I OGNIEM...



IM JAHRE 972 SCHLUG MIESCHKO BEI
CEDYNIA DAS HEER DES DEUTSCHEN
MARKGRAFEN HODON...

W R. 972 MIESZKO ROZBIŁ POD CEDYNIA
WOJSKA NIEMIECKIEGO MARGRABIEGO
HODONA...



ER EROBERTE POMMERN UND SCHLUG
DIE ETHNISCH POLNISCHE GEBIETE
SCHLESSEN UND MAŁOPOLSKA ZU POLEN.
ER SCHLOß FRIEDEN MIT DEN DEUTSCHEN.
ER REGIERTE 32 JAHRE LANG, UND ALS
ER 992 STARB, BEKLAGTE DAS VOLK
SEIN HINSCHIEDEN.
MIESCHKO WURDE IN POZNAŃ BEIGESATZT.

ZDOBYŁ POMORZE I DOŁĄCZYŁ DO POLSKI
ZIEMIE ETNICZNIE POLSKIE: ŚLĄSK I MAŁO-
POLSKĘ. DOPROWADZIŁ DO POKOJU Z
NIEMCAMI. PANOWAŁ OKOŁO 32 LAT, A GDY
W R. 992 ZMARŁ, LUD ŻEGNAŁ GO Z ŻAŁEM.
MIESZKA POCHOWANO W POZNANIU.



NACHFOLGER WURDE SEIN ÄLTESTER SOHN
BOLESŁAUS.

WŁADZĘ PO MIESZKU PRZEJĄŁ JEGO
STARSZY SYN BOLESŁAW.

ZU BOLESLAUS KAM AUS ROM - VOM
PAPST GESANDT - DER TSCHESCHISCHE FÜRST
ADALBERT. ER WAR BISCHOF ZU PRAG
GEWESEN, DOCH WOLLTE ER AUF DIESE
STELLUNG VERZICHTEN, MÖNCH WERDEN
UND DIE HEIDEN BEKEHREN.

DO BOLESŁAWA PRZYJECHAŁ Z RZYMU OD
PAPIEŻA KSIAŻĘ CZESKI WOJCIECH. BYŁ ON
BISKUPEM W PRADZE, ALE POSTANOWIŁ
ZRZEC SIĘ GODNOŚCI. ZOSTAŁ ZAKONNIKIEM
I CHCIAŁ NAWRACAĆ POGAN.

SEID GEGRÜBT!

WITAJCIE!

ICH WILL IN DAS LAND DER PRUZZEN
ZIEHEN, UM DORT DIE HEIDEN ZU TAUFEN. MIT
MIR SIND NOCH ZWEI MÖNCHE.

UDAJĘ SIĘ DO PRUS, BY CHRZCIĆ POGAN.
SĄ ZE MNĄ JESZCZE DWAJ ZAKON-
NICY.

ICH GEBE EUCH WEHRHAFTE
MÄNNER MIT UND SCHIFFE,
DAMIT IHR DORTHIN SE-
GELN KÖNNT.

DAM WAM STRAŽE I
STATKI, BYŚCIE MOGLI
PRZEPRAWIĆ SIĘ MORZEM.

IM JAHRE 997
IN GDAŃSK...

R. 997.
W GDAŃSKU...



IN HEIDNISCHEN
LANDEN...

W KRAJU
POGAN...

KEHRT HEIM, WIR WERDEN UNSERE
MISSION ALLEIN DURCHFÜHREN.

WRACAJCIE DO KRAJU, SAMI WYPEŁNIMY
NASZĄ MISJĘ.

SO LEBT DENN WOHL...
WIR LEGEN AB!

ZEGNAJCIE ZATEM...
ODPŁYWAMY.



NACH EINIGEN WOCHEN KEHRTEN DIE
BEIDEN MÖNCHE, DIE ADALBERT BEGLEITET
HATTEN, ALLEIN ZURÜCK...

PO KILKUNASTU DNIACH DWAJ ZAKONNIKI,
KTÓRZY TOWARZYSZYLI WOJCIECHOWI W
WYPRAWIE POWRÓCILI...

MEIN FÜRST,
MIT DER LANZE
DEM LEBEN

ADALBERT WURDE VON EINEM HEIDEN
ERSTOCHEN. KAUM, DAB WIR MIT
DAVONGEKOMMEN SIND...

UND WO IST DER LEICHNAM
DES MÖNCHES?!

A GDZIE CIAŁO ZAKONNIKA?!

KSIAŻĘ, WOJCIECHA POGANIN
WŁÓCZNIĄ ZABIŁ. MY LEDWO
USZLIŚMY Z ŻYCIEM.

DIE HEIDEN HABEN DEN LEICHNAM ADALBERTS ZURÜCK-
BEHALTEN. SIE FORDERN FÜR IHN SEIN GEWICHT IN GOLD.

POGANIE
NIE

ZATRZYMALI CIAŁO WOJCIECHA. CHCĄ ZA
TYLE ZŁOTA, ILE ONO ZAWAŻY.

ICH WERDE DEN LEICHNAM
DES MISSIONARS FREIKAUFEN.

WYKUPIĘ ZWŁOKI MIJONARZA

NEHMT GOLD UND FAHRT ZU DEN PRUZZEN,
DEN LEICHNAM ADALBERTS FREIZUKAUFEN.

WEŹCIE ZŁOTO I JEDŹCIE DO PRUS WYKUPIĆ
CIAŁO WOJCIECHA.

BOLESLAUS ERREICHTE SEIN ZIEL. ADALBERTS
LEICHNAM WURDE NACH GNEZNO ZURÜCK-
GEBRACHT...

BOLESŁAW DOPIAŁ CELU. CIAŁO WOJCIECHA
WROCİKO DO GNEZNA...



IN ROM, DER APOSTOLISCHEN HAUPTSTADT,
PAPST SILVESTER II. INMITTEN SEINER KARDINÄLE

W RZYMIE, STOLICY APOSTOLSKIEJ, PAPIEŻ
SYLWESTER II W OTOCZENIU KARDYNAŁÓW



WIR SPRECHEN ADALBERT HEILIG. IN GNIEZNO ERRICHTEN
WIR EIN ERZBISTUM, IN KRAKÓW, WROCŁAW UND KOŁOBRZEG
- NEUE POLNISCHE BISTÜMER.

UZNAJEMY WOJCIECHA ŚWIĘTYM. W GNIEZNIE TWORZYM
ARCYBISKUPSTWO, A W KRAKOWIE, WROCŁAWIU I KOŁOBRZEGU
- NOWE POLSKIE BISKUPSTWA.

DIESE VERFÜGUNG, UM DEREN
ERLAß BOLESŁAUS SICH
BEMÜHT HATTE, MACHTE
POLEN BERÜHMT, DENN IM
MITTELALTERLICHEN EUROPA
WAR JEGLICHE GEISTIGE
WIRKSAMKEIT UNMITTELBAR
MIT DER KIRCHE VERBUNDEN,
DIE ÜBER UNBESCHRÄNKTE
MACHTBEFUGNISSE VERFÜGTE.

TO POSTANOWIENIE, O
KTÓRE ZABIEGAŁ BOLESŁAW,
ROZSKAWIŁ POLSKĘ,
BOWIEM W ŚREDNIOWIE-
CZNEJ EUROPIE CAŁE ŻYCIĘ
UMYSŁOWE ZWIĄZANE BYŁO
NAJŚCIŚLEJ Z KOŚCIOŁEM,
KTÓRY MIAŁ OLBRYZIĄ
WŁADZE.

ES IST DAS **ROK 1000.**
JAHR 1000. AN DER **NA GRANICY PAŃ-**
GRENZE DES POLNI- **STWA POLSKIEGO**
SCHEN STAATES **BOLESŁAW OCZE-**
ERWARTET BOLESŁAUS **KUJE PRZYBYCIA**
DEN KAISER, DER **CESARZA NIE-**
DEUTSCHEN NATION... **MIECKIEGO...**



DER DEUTSCHE KAISER OTTO III.
MACHT EINE PILGERFAHRT
ZUM GRABE DES
HL. ADALBERT...

CESARZ NIEMIECKI,
OTTON III, PRZYBYWA Z
PIELGRZYMKA, DO GROBU
ŚW. WOJCIECHA...



BEI MEINER KAISERKRONE!
WAS ICH SEHE, IST PRACHTVOLLER,
ALS WAS DIE KUNDE SAGTE!

NA KORONĘ MEGO CESARSTWA!
TO, CO WIDZĘ, WSPANIALSZE
JEST NIŻ NIOSEY WIEŚCI!



AM GRABE DES HL. ADALBERT...

U GROBU SW. WOJCIECHA...

NIMM DIESE LANZE ZUM ZEICHEN,
DAß DU EIN SELBSTÄNDIGER MONARCH
BIST. VON NUN AN BRAUCHST DU DEM
KAISERREICH KEINEN TRIBUT MEHR
ZU ENTRICHTEN.

WEŻ TĘ WŁÓCZNIE NA ZNAK, ŻE
JESTEŚ SAMODZIELNYM WŁADCĄ.
OD TEJ CHWILI NIE MUSISZ JUŻ
PŁACIĆ CESARSTWU DANINY.



EINIGE TAGE LANG WURDEN OTTO III. UND
SEIN GEFOLGE VON BOLESŁAUS GÄSTLICH
BEWIRTET...

PRZEZ KILKA DNI OTTON III. WRAZ
ZE SWYM ORSZAKIEM PODEJMOWANY
BYŁ PRZEZ BOLESŁAWA...



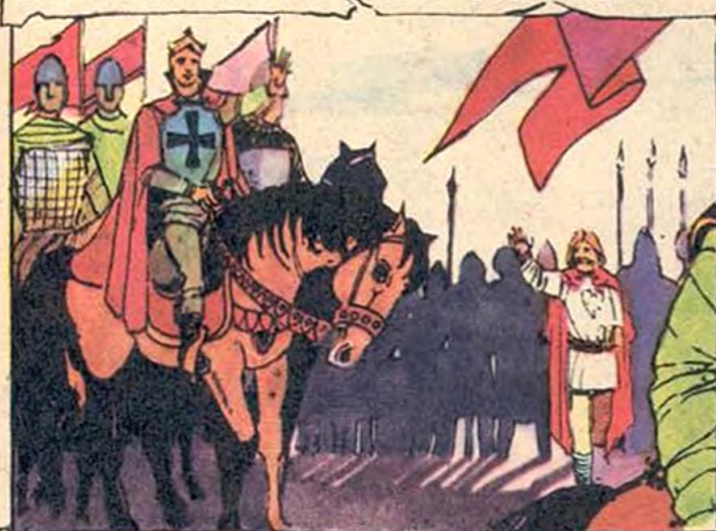
VOR DER ABREISE BESCHENKTE BOLESŁAUS
GROßZÜGIG DIE FÜRSTEN UND BISCHÖFE
DES GEFOLGES VON OTTO III.

PRZED ODJAZDEM CAŁY ORSZAK
OTTONA III. - KSIĄŻĘTA I BISKUPI -
ZOSTALI HOJNIE OBDAROWANI PRZEZ BOLESŁAWA.



SO WAR DER BESUCH KAISER OTTOS III.
BEI BOLESŁAUS ZU ENDE GEGANGEN...

WIZYTA OTTONA III U BOLESŁAWA
DOBIEGA KOŃCA...



ZWEI JAHRE DARAUF - 1002 - STARB DER
DEN POLEN FREUNDLICH GESINNTE KAISER
OTTO III. DEN DEUTSCHEN THRON BESTIEG
HEINRICH II. ...

W DWA LATA PÓŻNIEJ, W ROKU 1002,
ZMARŁ - ŻYCZLIWY POLSCE - CESARZ OTTON III.
NA TRON NIEMIECKI WSTĄPIŁ HENRYK II. ...

UND IM JAHRE 1004 ÜBERFIELEN DEUTSCHE
HEERSCHAREN POLNISCHE GEBIETE...

A W ROKU 1004 NA ZIEMIE POLSKIE
RUSZYŁA WYPRAWA NIEMIECKA!...



DER FRIEDEN
IST GEBROCHEN WOR-
DEN. ICH MUß DEN RAT
EINBERUFEN...
POKÓJ ZOSTAŁ ZERWANY.
TRZEBA ZWOŁAĆ RADĘ...

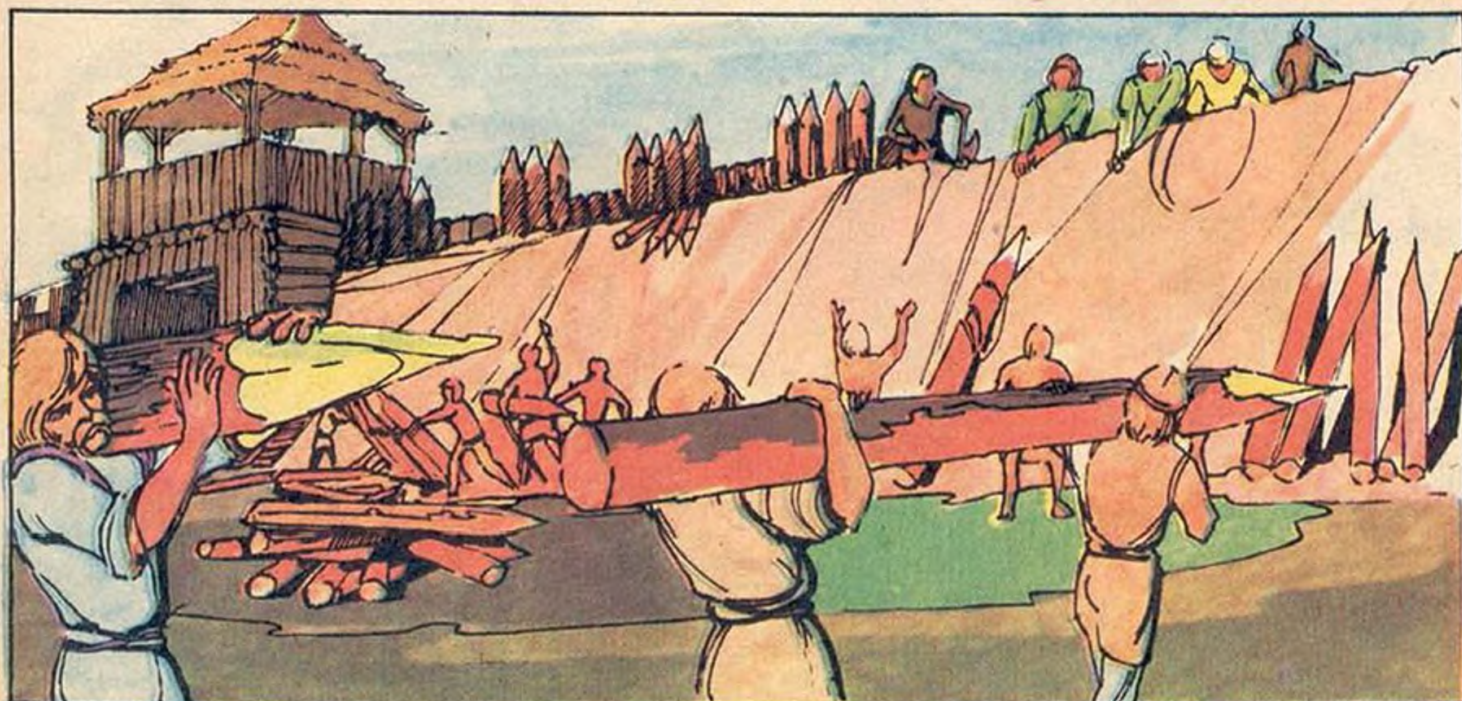


DIE RATSVERSAMMLUNG BERÄT...

RADA OBRADUJE...

WIR MÜSSEN ZU DEN WAFFEN RUFEN, DIE BAUERN
BEWAFFNEN, FESTUNGEN BAUEN. WIR MÜSSEN UNS DER
DEUTSCHEN MACHT WIDERSETZEN!

TRZEBA ROZESKAĆ WICI, POWOŁAĆ CHŁOPSTWO POD BRONĲ,
BUDOWAĆ TWIERDZĘ. MUSIMY PRZECIWWYSTAWIĆ SIĘ
POTĘDZE NIEMIECKIEJ!



SO BEGANN DER POLNISCH-DEUTSCHE KRIEG, DER VON 1004 BIS 1018 WÄHREN SOLLTE...

ZACZEŁA SIĘ WOJNA POLSKO NIEMIECKA, KTÓRA TRWAŁA OD 1004 DO 1018 ROKU...



ANFÄNGLICH SIEGTEN DIE HEERSCHAREN HEINRICHS II. ...

Z POZĄTKU ZWY-
CIEŻAŁY WÓJSKA
HENRYKA II. ...



ABER BOLESLAUS STellte IMMER NEUE BEWAFFNETE EINHEITEN AUF.

ALE BOLESLAW
POWOLYWAŁ POD
BRON WCIAŻ NOWE
ZASTĘPY ZBROJNYCH.

SCHLIEßLICH WICHEN DIE DEUTSCHEN...

NIEMCY W
ODWROCIÉ...



WIR LASSEN UNS VON DEN DEUTSCHEN NICHT UNTERKRIEGEN! WIR WERDEN SIEGEN!

NIE DAMY SIĘ NIEMCOM!
ZWYCIEŻYMY!

DER LANGJÄHRIGE KRIEG WURDE MIT
DEM IN BAUTZEN UNTERZEICHNETEN
FRIEDEN BEENDET.

WIELOLETNIA WOJNA ZAKOŃCZONA
ZOSTAŁA PODPISANIEM POKOJU W
BUDZISZYNIE.

ICH HABE DIESEN KRIEG
GEWONNEN.

WYGRAŁEM TĘ WOJNĘ.

MILSKO UND DIE
LAUSITZ GEHÖREN DIR.

MILSKO I ŁUŻYCE SĄ
TWOJE.

IN DEN FLUß WURDEN
GRENZPFAHLE GERAMMT...

W RZECIE WBITO GRANICZNE
SŁUPY...



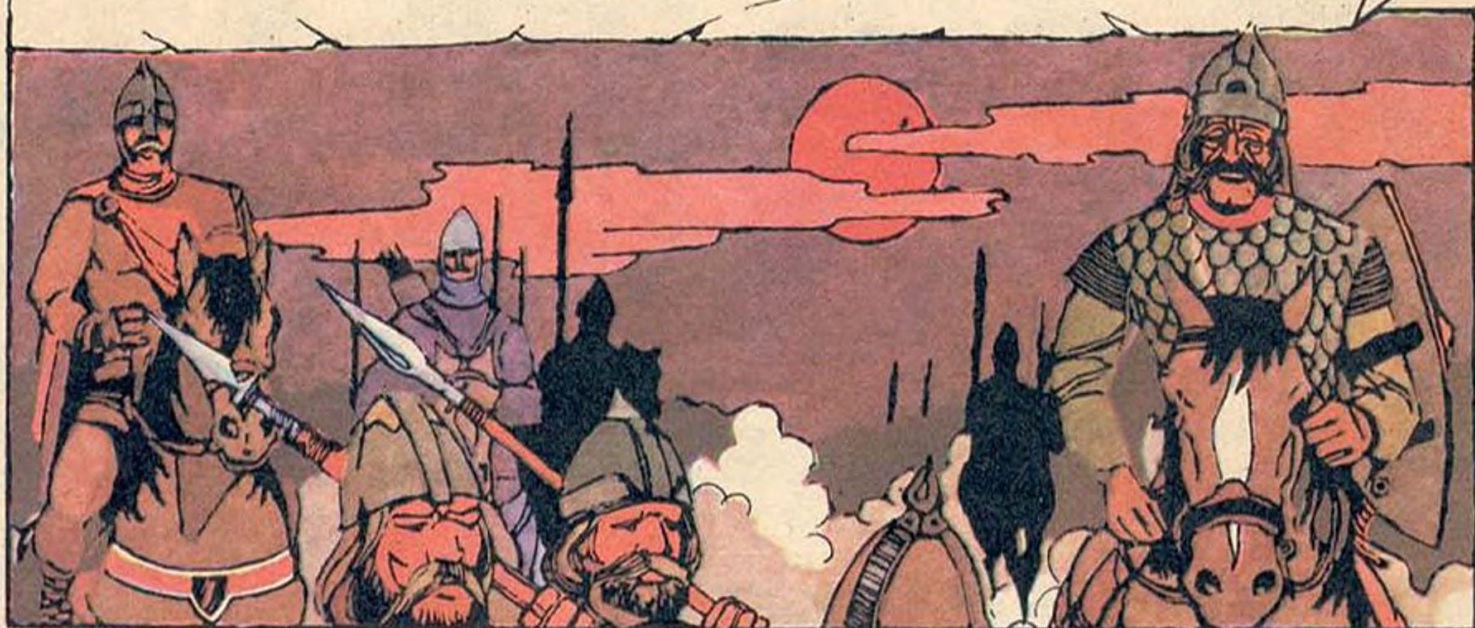
DIE BAUERN KEHREN AUS DEM
KRIEGE HEIM...

CHŁOPI POWRACAJĄ Z WOJNY...



NACHDEM BOLESŁAUS DEN KRIEG MIT DEM DEUTSCHEN KAISER BEENDET HATTE, BESCHLOß ER, SEINEM SCHWIEGERSOHN, FÜRST SWIETOPEŁK, DER AUS KIEW VERTRIEBEN WORDEN WAR, BEI DER RÜCKGEWINNUNG DES THRONES ZU HELFEN...

PO ZAKOŃCZENIU WOJNY Z CESARZEM NIEMIECKIM, BOLESŁAW POSTANOWIŁ POMÓC W OĐYZYSKANIU TRONU WYGNANEMU Z KIJOWA KSIĘCIU SWIETOPEŁKOWI, KTÓRY BYŁ OŻENIONY Z JEJÓ CÓRKĄ...



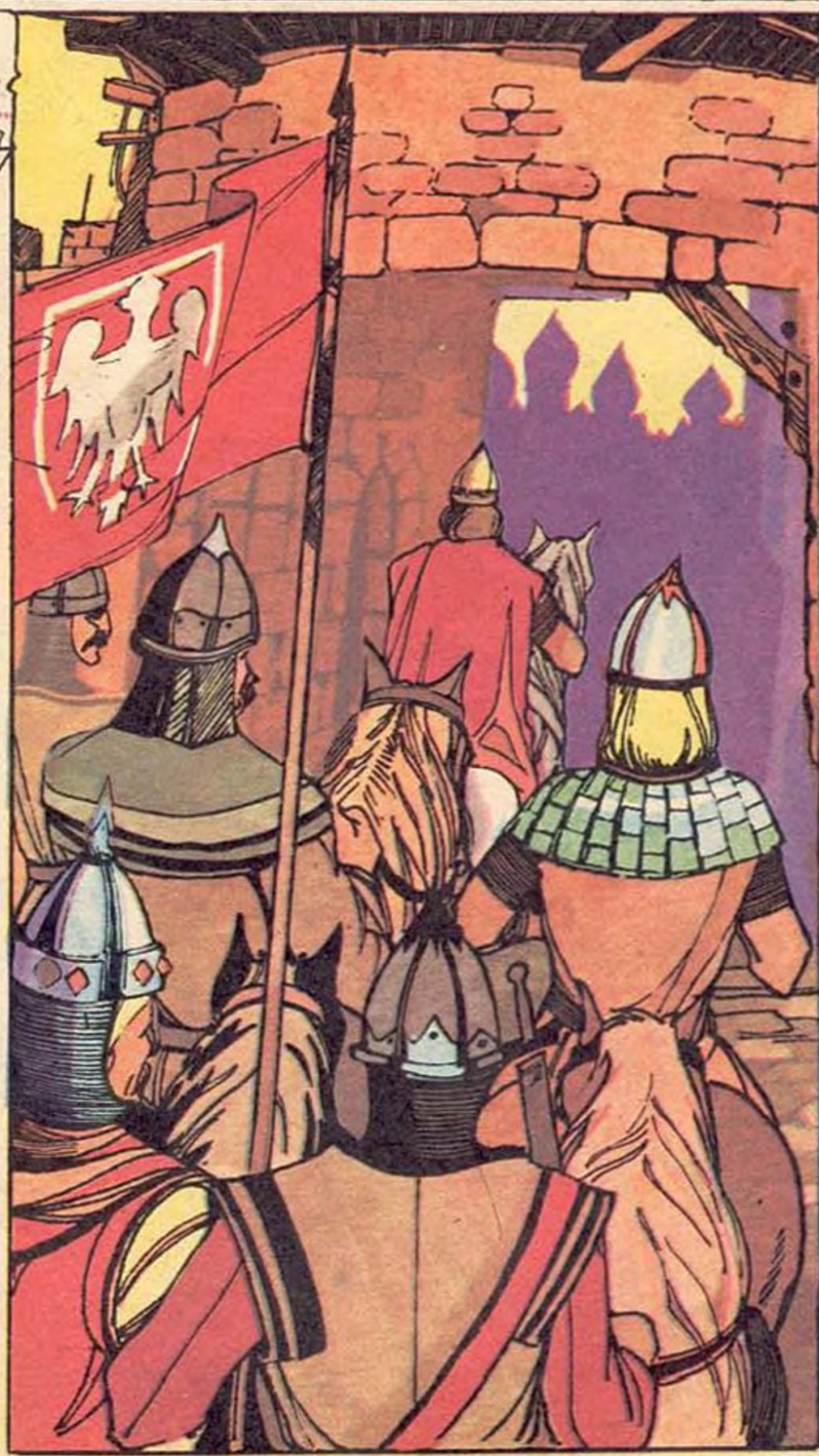
NACH VIERZIGTÄGIGEM MARSCH
ERREICHEN SIE KIEW.

PO CZTERDZIESTU DNIACH MARSZU
DOTARLI POD KIJÓW.



UND SIE BEGANNEN,
ES ZU BELAGERN...

ROZPOCZĘŁO SIĘ
OBŁĘŻENIE GRODU...



DIE POLNISCHEN
HEERSCHAREN
KEHREN HEIM...

POWRÓT
WOJSK
POLSKICH

DAS BURGENLAND VON CZERWIENSK
GLIEDERN WIR AN POLEN AN...

GRODY CZERWIENSKIE PRZYŁĄCZAMY DO POLSKI...

GNÄDIGER HERR, DU BIST
EIN GROßER SIEGER!

JESTEŚ WIELKIM ZWYCIĘZCĄ,
HIKOŚCIWY PANIE!

NACH DER HEIMKEHR...

PO POWROCIE DO KRAJU...

ES IST ZEIT, DAß ICH MICH KRÖNE,
UM DEN STAAT ZU STÄRKEN.

MUSZE SIĘ TERAZ KORONOWAĆ, ABY
WZMOCNIĆ SIŁĘ PAŃSTWA.

RUFE MIR DIE GESANDTEN. ICH
WILL SIE NACH ROM SCHICKEN.

WEZWIJ DO MNIE POSŁÓW.
CHCĘ ICH WYPRAWIĆ DO
RZYMU.

FAHRT ZUM PAPST, DAMIT ER MEINE KÖNIGS-
KRONE WEIHT.

POJEDZIECIE DO PAPIEŻA POŚWIECIĆ DLA
MNIĘ KORONĘ KROLEWSKĄ.

WIR SIND ZUR REISE
BEREIT.

JESTESMY GOTOWI DO
DROGI.



KEHRT SCHNELL ZURÜCK. GEBT ACHT, DAß DIE KRONE NICHT IN DIE HÄNDE DER DEUTSCHEN FÄLLT.

WRACAJCIE SZYBKO. PILNUJCIE, BY KORONA NIE WPADŁA W RĘCE NIEMCÓW.

IN ROM WEIHT DER PAPST DIE FÜR BOLESLAUS BESTIMMTE KRONE.

W RZYMIE PAPIEŻ POŚWIĘCIŁ KORONĘ DLA BOLESŁAWA.



ER IST EIN MÄCHTIGER HERRSCHER UND HAT SICH UM DAS CHRISTENTUM VERDIENT GEMACHT. SO SOLL ER KÖNIG SEIN!

POTEŻNY TO WŁADCA I DLA CHRZEŚCIJAŃSTWA ZASŁUŻONY. NIECH ZOSTANIE KRÓLEM!

ZUR SELBEN ZEIT - AM HOFE KONRADS II., DES NACHFOLGERS HEINRICHS II.:

TYM CZASEM NA DWORZE KONRADA II. - NASTĘPCY HENRYKA II.

DER PAPST HAT DIE KRONE FÜR BOLESLAUS GEWEIHT. ICH WILL NICHT, DAß DER POLE SICH KRÖNT, DENN SEINE MACHT WÄCHST DADURCH.

PAPIEŻ POŚWIĘCIŁ KORONĘ DLA BOLESŁAWA. NIE CHCĘ, BY POLAK KORONOWAŁ SIĘ, BO UROŚNIE W POTEGĘ.

WIR WERDEN DIE GESANDTEN AUS DEM HINTERHALT ÜBERFALLEN UND IHNEN DIE KRONE WEGNEHMEN.

ZACZAIMY SIĘ, NAPADNIEMY POSŁÓW I ZABIERZEMY KORONĘ.



MACHT EUCH SOFORT AUF DEN WEG!

RUSZAJCIE ZARAZ!

UND IN ROM... **A W RZYMIE...**

ICH NEHME AN, DAB DIE DEUTSCHEN UNS
ÜBERFALLEN WOLLEN, UM UNS DIE KRONE
ZU ENTREIBEN, DAMIT DIE KRÖNUNG NICHT
STATTFINDET.

PRZYPUSZCZAM, ŻE NIEMCY NAS NAPADNĄ,
ABY ZABRAĆ KORONĘ I NIE DOPUŚCIĆ
DO KORONACJI.

AUSGEZEICHNET! DU
MACHST DICH ZWEI TAGE
NACH MIR AUF DEN WEG.

ŚWIETNIE! WYRUSZYSZ
DWA DNI PO MNIE.

WIR HABEN HIER EINE ZWEITE,
GANZ ÄHNLICHE KRONE. BOLESŁAUS
LIEß SIE ANFERTIGEN, WEIL ER
EINE DEUTSCHE LIST BEFÜRCHTETE.

MAMY TU DRUGĄ, TAKĄ SAMĄ
KORONĘ. BOLESŁAW OBAWIAŁ
SIĘ NIEMIECKIEGO PODSTĘPU
I KAZAŁ JĄ WYKONAĆ.

DIE DEUTSCHEN FINGEN
DEN ERSTEN DER BEIDEN
GESANDTEN...

**NIEMCY SCHWYTALI
PIERWSZEGO POSŁA...**

SCHENKT MIR MEIN LEBEN!
DARUJCIE MI ŻYCIE!

DU BRINGST DIE KRONE
DEINEM HERRN NICHT MEHR
HIN!

**NIE DOWIEZIESZ JUŻ
KORONY DO SWEGO PANA!**

DU REITEST ALS ERSTER, MIT DER FAL-
SCHEN KRONE. DAS WIRD DIE DEUTSCHEN
IRREFÜHREN.
**TY WYJEDZIESZ PIERWSZY Z FAŁSZYWĄ KO-
RONĄ. TO ZMYLI NIEMCÓW.**



DIE LIST WAR
GELUNGEN. DIE FÜR
BOLESŁAUS BESTIMM-
TE KRONE GELANG-
TE UNGEFÄHRDET
NACH POLEN.

**PODSTĘP SIĘ
UDAŁ. KORONA DLA
BOLESŁAWA DOTAR-
ŁA BEZPIECZNIE
DO POLSKI.**

IN GNIEZNO...

W GNIEŹNIE...

HIER BRINGE ICH
DIR, MEIN HERR, DIE VOM
PAPST GEWEIHTE KRONE.

PRZYWOŹĘ CI, PANIE, POŚWIĘCONĄ, PRZES
PAPIEŻA KORONĘ.

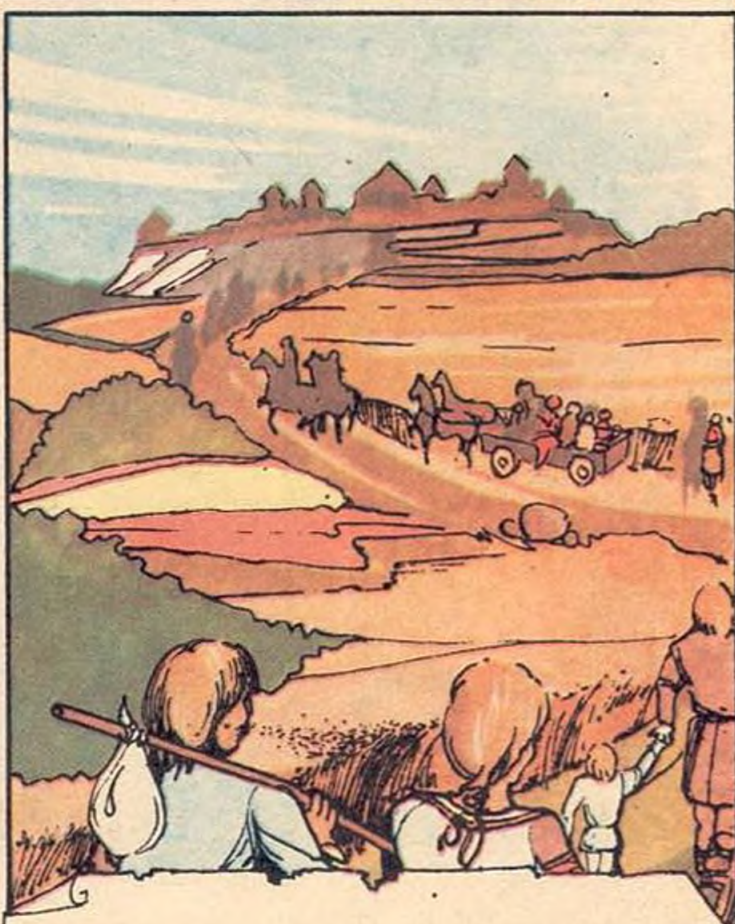
ENDLICH!
NARESZCIE!

BEREITET ALLES ZUR KRÖNUNGSZEREMONIE
VOR! ES SOLL EINE GROßE FEIER SEIN.
SENDET EINLADUNGEN AN DIE FÜRSTEN,
DIE RITTER UND DAS VOLK.

PRZYGOTUJCIE WSZYSTKO DO CEREMONII
KORONACJI! NIECH BĘDZIE TO WIELKA
UROCZYSTOŚĆ. ZAPROŚCIE MOŻNYCH,
RYCERSTWO I LUD.

ALLE SOLLEN NACH GNIEZNO ZUR
KRÖNUNG VON BOLESŁAUS KOMMEN!

WSZYSTCY MAJĄ UDAĆ SIĘ DO
GNIEZNA NA KORONACJĘ BOLESŁAWA!



DIE UNTERTANEN VON
BOLESŁAUS EILEN NACH
GNIEZNO...

PODDANI BOLESŁAWA
SPIESZĄ DO GNIEZNA...

WILLST DU DIE KRÖNE ANNEHMEN?
CZY CHCESZ PRZYJĄĆ KORONĘ?



ICH WILL, UND ICH SCHWÖRE,
DAS LAND UND DEN GLAUBEN ZU
SCHÜTZEN.
CHCĘ I PRZYSIĘGAM BRONIC'
KRAJU.



ES LEBE DER ERSTE KÖNIG VON
POLEN!

NIECH ŻYJE PIERWSZY
KRÓL POLSKI!

ES LEBE BOLESLAUS DER TAPFERE!

NIECH ŻYJE BOLESŁAW CHROBRY!

ALS ER SICH KRÖNTE, WAR BOLESLAUS
DER TAPFERE 59 JAHRE ALT. IN DEMSELBEN
JAHRE STARB ER UND LIEß DAS GANZE
LAND IN TIEFER TRAUER ZURÜCK.

W CHWILI KORONACJI BOLESŁAW CHROBRY
MIAŁ 59 LAT. W TYM SAMYM ROKU ZMARŁ,
A KRAJ CAŁY OKRYŁ SIĘ ŻALOBĄ.

arcybiskupstwo (n), -a – das Erzbistum
 bóstwo (n), -a – der Gott, der Götze
 cesarstwo (n), -a – das Kaisertum
 chrzest przyjąć – sich taufen lassen
 chrześcijaństwo przyjąć – das Christentum annehmen
 cześć okazać – Ehrerbietung erweisen
 nie dać się – sich nicht unterkriegen lassen
 daninę płacić – den Tribut entrichten
 dwór (m), dwory (książęcy) – der Hof
 działalność (f), b.l. mn. – die Wirksamkeit
 fakt (m), -y – die Tatsache
 nie godzi się – es steht nicht an
 hojny, -a, e – großzügig
 koronować się – sich krönen lassen
 korzystny, -a, -e – günstig
 kronikarz (m), -e – der Chronist
 król (m), -owie – der König
 książę (m), księcia, księżęta – der Fürst
 następca (m), -y – der Nachfolger
 nawracanie (n), -a, b.l. mn. – die Bekehrung
 nieprzyjazny, -a, -e – feindlich gesinnt
 niezależny, -a, -e – unabhängig
 obecny (m), -ego, -ni – der Anwesende
 obradować – beraten
 obszar (m), -u, -y – das Gebiet
 odbyć się – stattfinden
 odprawić ze dworu – des Hofes verweisen
 odzyskanie (n), -a, b.l. mn. – die Rückgewinnung
 olbrzymi – unbeschränkt
 opanować – beherrschen
 opór (m), -u, opory – der Widerstand
 osiadły, -a, -e – ansässig
 pal (graniczny) (m), -e – der Grenzpfahl
 państwo (n), -a – der Staat
 papież (m), -a, -e – der Papst
 patrzeć na kogoś – jmdn von oben herab behandeln
 z góry
 pielgrzym (m), -a, -i – der Pilger
 plemię (n), plemienia, plemiona – der Stamm (Volksstamm)
 pochować – beisetzen
 podporządkować się – sich beugen
 podporządkować sobie – unterwerfen
 podstęp (m), -u, -y – die List
 poganin (m), -a, – der Heide
 poganie – verachten
 pogardzać – unterstützen
 pomagać, popierać – der Gesandte
 posel (m), posła, posłowie – im Einvernehmen mit
 w porozumieniu z
 postanowienie (n), -a, -a – die Verfügung
 poświęcić – weihen
 pozostawić (w spadku) – hinterlassen
 prawnuk (m), -a, -i – der Urenkel
 pretekst (m), -u, -y – der Vorwand
 przyłączyć – angliedern
 przymierze (n), -a, -a – das Bündnis
 przysięgać – schwören
 relacja (f), -i, -e – der Bericht
 ród (m), rodu, rody – das Geschlecht
 rozciągać się – reichen (von... bis)
 samodzielny, -a, -e – selbständig
 skarbnik (m), -a, skarbnicy – der Schatzmeister

sławny, -a, -e – berühmt
 słowiański, -a, -e – slawisch
 stale – ohne Unterlaß
 stanowisko (n), -a, -a – die Stellung
 stosunek (m), stosunku, stosunki – das Verhältnis
 z jednej strony... z drugiej strony – einerseits... andererseits
 stwierdzenie (n), -a, -a – die Feststellung
 surowy, -a, -e – streng
 szykować się do drogi – für die Reise rüsten
 ślad (m), -u, -y – die Spur
 śmierć (f), -i, b.l. mn. – der Tod
 śmierć męczeńska – der Märtyrertod
 trwać – währen
 twierdza (f), -y, -e – die Festung
 układ pokojowy (m), -u, -y – der Friedenspakt
 umysłowy, -a, -e – geistig
 urodziwy, -a, -e – schön, wohlgestaltet
 usiłować przeszkodzić – zu verhindern suchen
 uznać – anerkennen
 uznać za świętego – zum Heiligen erklären
 wbijać (pale) – rammen
 weselić się – sich vergnügen
 wici rozesać – das Aufgebot ausrufen
 wiek złoty (m) – das goldene Zeitalter
 wieść (f), -i, -cie – die Kunde
 wpływ (m), -u, -y – der Einfluß
 wprowadzić – einführen
 współczesny, -a, -e – zeitgenössisch
 wykupić – loskaufen
 wzór (m), wzoru, wzory – das Vorbild
 zabawa (f), -y, -y – die Lustbarkeit
 zacząć się i napaść – aus dem Hinterhalt überfallen
 zafrasowany, -a, -e – sorgenvoll
 zagroda (f), -y, -y – das Gehöft
 zakonnik (m), -a, -cy – der Mönch
 zakres władzy (m), -u, -y – die Machtbefugnis
 zapoczątkować – einleiten
 zasłużyć się – sich verdient machen
 zdobyć – erobern
 zezwolić – gestatten
 zgodzić się – einwilligen
 ziemia (f), -i, -e – Landstrich
 zjednoczyć – einen
 zmylić – irreführen
 źródło (n), -a, -a – die Quelle
 żal (m), -u, -e – die Trauer
 zona (f), -y, -y – die Gattin
 za życia – zu Lebzeiten
 z życiem ująć – mit dem Leben davonkommen

Tekst: **Barbara Seidler**

Opracowanie graficzne: **Miroslaw Kurzawa**

Tłumaczenie: **Beatrysa Hirszenberg**

Wydawnictwo „Sport i Turystyka”, Warszawa 1981. Wydanie I.

Nakład 80.275 egz.

Łódzkie Zakłady Graficzne Zakład nr 2 Zam. 984/1102/79/2

Najwcześniejsza historia Polski obfituje w ciekawe legendy, takie jak opowieść o Królu Krak, pogromcy smoka i założyciela miasta Krakowa, o Królu Popielu, pożartym przez zastępy myszy, Królowie Wandzie, która utopiła się aby uniknąć małżeństwa z Niemcem, czy legenda o prostym kmieciu Piaście, którego imię stało się dla Polaków symbolem najczystszych tradycji etnicznych i jedności narodu – od króla po lud.

Legendy te umiejscowione są nad dwoma rzekami – Wisłą, główną arterią wodną w środkowej Polsce i położoną na zachód od niej Wartą. Właśnie w dorzeczu tych rzek panował najwcześniejszy historyczny władca tych ziem – Mieszko I (962–992).

Mieszko I jest pierwszym księciem polskim, którego imię występuje w średniowiecznych europejskich źródłach historycznych. Książę Mieszko, prawnuk legendarnego Ziemowita, pochodził z rodu Piastów. Będąc władcą Polan, postanowił przyjąć chrześcijaństwo od Czechów. Wzmocniło to jego władzę i chroniło kraj przed wojсками niemieckimi dowodzonymi przez słynnego margrabiego Gerona.

W 965 roku Mieszko ożenił się z Dobrawą, córką księcia czeskiego Bolesława Srogiego. Przybycie Dobrawy do Polski powitano słowami: „Dobrawa do Mieszka przybyła” („Dobrava ad Mesconem venit”). W rok później Mieszko przyjął chrzest.

Występujący w roli misjonarza książę podporządkował sobie wszystkie ziemie zamieszkałe przez plemiona polskie. W roku 972 opanował Pomorze Zachodnie. Usiłowali mu w tym przeszkodzić Niemcy, którzy chcieli podbić plemiona słowiańskie osiadłe pomiędzy Łabą a Odrą. Podjęta w tym celu wyprawa margrabiego Hodona została zatrzymana pod Cedynią. Tutaj Mieszko I wraz ze swym bratem Czciborem stoczyli zwycięską bitwę z wojсками niemieckimi.

Mieszko I zawarł układ pokojowy z cesarstwem niemieckim.

Polska za czasów Mieszka I rozciągała się od Odry i Nysy po Bug i od Morza Bałtyckiego po Sudety i Karpaty. Mieszko zmarł w roku 992.

Bolesław Chrobry – syn Mieszka I i księżniczki czeskiej Dobrawy – objął władzę w państwie po śmierci swego ojca. Utrzymywał on przyjazne stosunki z cesarstwem niemieckim, a także żywo się interesował sprawami wschodnich sąsiadów. Wyrazem zaangażowania w politykę zachodnią było poparcie chrześcijańskiej misji biskupa praskiego Wojciecha. Gdy Wojciech zginął z rąk pogan pruskich, Bolesław wykupił ciało męczennika i umieścił je w stolicy państwa – Gnieźnie. Przysporzyło to Polsce rozgłosu w chrześcijańskiej Europie.

W roku 1000 cesarz niemiecki Otton III przybył z pielgrzymką do Gniezna, aby oddać hołd relikwii św. Wojciecha. Po śmierci Ottona III, gdy tron niemiecki objął Henryk II, dobre stosunki niemiecko-polskie znacznie się popsuly. Henryk II, nieprzyjazny Polsce, wywołał wojnę z Bolesławem, trwającą z dwoma przerwami od 1004 do 1018 roku. Zakończyła się ona korzystnym dla Polski pokojem w Budziszynie, na mocy którego Polska otrzymała Łużyce i Miłsko.

Bolesław Chrobry rozszerzył też swoje wpływy na wschodzie przez zdobycie Kijowa, a gdy wycofywał się z Rusi, zajął Grody Czerwieńskie.

W 1025 roku Bolesław Chrobry koronował się na pierwszego króla Polski. W tym samym roku zmarł, pozostawiając następcy państwo polskie całkowicie niezależne, z władzą królewską uznaną przez Cesarstwo.



DRODZY CZYTELNICY!

ZACHĘCAMY WAS DO LEKTURY ZESZYTÓW NASZEJ NOWEJ SERII POŚWIĘCONEJ POCZĄTKOM PAŃSTWA POLSKIEGO. KOLEJNY ZESZYT TEJ SERII NOSI TYTUŁ „**BOLESŁAW KRZYWOUSTY**”!

POBRANO Z CHOMIKUJ.PL/FRANEK998

UWAGA! Informacja dla wszystkich, którzy uczą się języków obcych: wszystkie teksty w zeszycie „Bolesław Krzywousty” opracowane zostały w języku niemieckim i polskim, a na wewnętrznych stronach okładek zamieściliśmy słowniczek. Zeszyty tej serii można kupić w księgarniach „Domu Książki”.